

НАСМЕШИТЕ СЕ МОЛИМ!

ISSN 2466-2593

У ОВОМ БРОЈУ:

- Обележен 11. новембар у Чачку
- Реч уредника
- Чачанин у Нишу
- Торник
- Унуци расту, а ја старим
- Кућица за књиге
- Белоглави суп и седи Чворак путују турским авionom

Димитрије и Јован умили се на бистром потоку

OČNA KUĆA
IRIS
032 321 022
ocnakucairis.rs
SPECIJALNA OČNA BOLNICA
KRALJA PETRA 26
ČAČAK

Произведено са у Чачку
ПЧЕЛАРСТВО ВУКИЋЕВИЋ

СРПСКИ НАРОДНИ КАЛЕНДАР за просту 2022. годину

Чачак вас чека...

Чачак престоница културе 2023.

Српски народни календар за просту 2022. годину

Дорос

Број 49

РЕЧ УРЕДНИКА

ДРАГИ ЧИТАОЦИ , ПОШТОВАНИ
ПУТНИЦИ ПРИВОДИМО КРАЈУ И
ОВУ ГОДИНУ,
било је како је било,
радујмо се животу и
данима пред нама.

Деца иду у школе па не иду,
корона али и најава ископава-
ња литијума у српским
налазиштима је сада нова брига.
Организују се блокаде путева.

Глумица Светлана Џеца
Бојковић, обраћајући се
окупљенима на скупу против
Рио Тинта испред Владе Србије,
рекла је да се протести морају
наставити јер „је у питању наш
опстанак и наше здравље“.

Заслужили смо
БОЉИ ЖИВОТ.

Насмејани да завршимо ову
годину и онда у
нове радне победе...

Дорос

„За умне људе и лепе жене не постоји ста-
рост. Племените ствари не старе, него
само промене изглед, често чак и на лепше.“

У старости се покажу на лицу карактер
и душа човекова, као што се покажу реље-
фи једног брега тек у зиму кад изгуби шуму
и потпуно оголи. Има лица која са старошћу
добију нешто светитељско, и мудрачко,
друга мученичко и болесничко, а трећа
животињско и зверско.

Знак рђавих људи и рђавих жена којима се
у младости није распознавало на лицу
њихов карактер јер је младост свагда и у
свему неизмерна лепота. Али та су лица
добила у старости изглед одвратан и ужас-
авајући, црте злочесте, поглед крвнички.

Истина, ни године не изражавају тачно
човеково доба. Има младих старадаца као
што има пуно и старих младића. Старост
човекова одиста почиње тамо где заврша-
ва његово одушевљење. Човек који не може
да затрепери, одушевљен за неку идеју или
за неку личност, стар је и мртав.

Младост, то је пре свега света ватра.

У Риму се никад ни за кога није рекло:
'Умро је', него: 'Живео је'. Људи нас увек
плаше нашим годинама, и кад смо стари и
кад смо млади. Кад смо млади да смо недо-
зрели за велика дела, а кад смо стари да смо
постали неспособни за велике намере.
Старчево искуство, равно је учености. Нико
не зна шта носи у себи до последњег даха.
Природа је у свему оставила себи право на
последњу реч.“

Јован Дучић

ОБЕЛЕЖЕН 11. НОВЕМБАР У ЧАЧКУ

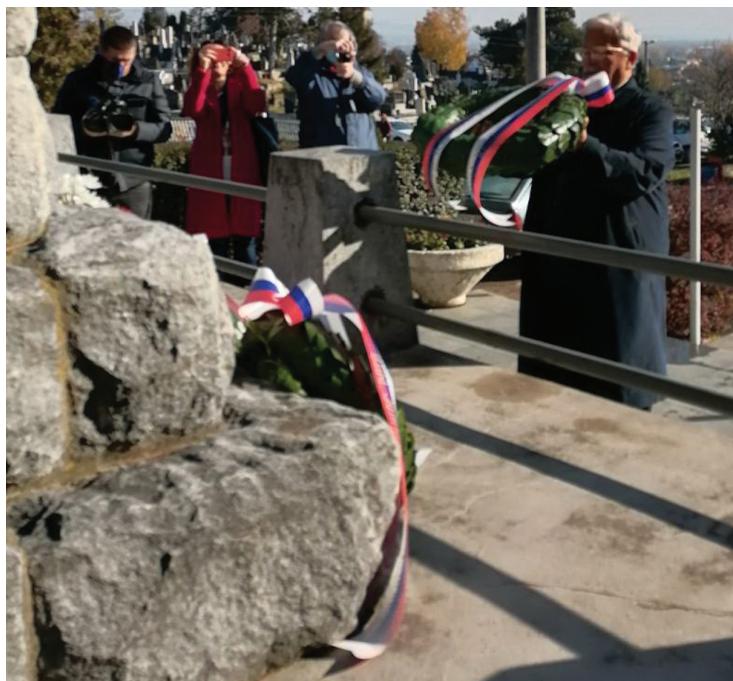
У Првом светском рату изгинули су милиони не само војници, већ и бројни цивили, жене и деца. Србија је изгубила велики део свог становништва о чему сведочи и овај јединствени споменик под којим почивају не само победници већ и побеђени, њих око хиљаду.

У знак сећања на 11. новембар 1918. године када су силе Антанте потписале примирје са Немачком, градско руководство на челу са градоначелником Чачка Милуном Тодоровићем је обележило Дан примирја, полагањем венаца на Споменик четири вере.

У име удружења потомака ратника венац је положио Слободан Чворовић.

Данас се навршава 103 године од потписивања примирја у Првом светском рату, који је окончан Версајским миром 28. јуна 1919. године.

Чачак је јединствен у свету по споменику посвећеном жртвама Првог светског рата, припадницима свих вероисповести. Споменик четири вере је изнад заједничке гробнице у којој су сахрањени посмртни остаци 920 војника обеју зараћених страна, различитих националних припадности и вероисповести, који су од 1912. до 1918. године изгубили живот у Чачку и околини. На четири стране споменика стоје обележја православља, католичанства, ислама и јудаизма.

Чачанин у Нишу

Из Чачка са аутобуске станице идем ка Нишу, са Чачанином који у нишком затвору треба да остане шест година. Седимо одвојени у аутобусу. Он доноси хрпу документације о томе зашто је, кад је и како је осуђен. Читам, био је полицајац и за време патроле код кафане „Таково“ пуцао је из службеног пиштoљa на човека који је изазвао свађу. Тужбе, жалбе... листам и чудим се.

У Мрчајевцима, код Етно куће Ерић, аутобус само мало успори да од старог добочинитеља узмем лепиње за упуту. Четири

сата мени некада знаним путевима: Врњачка бања, Трстеник, Крушевац и Алексинац.

Нешто испред подне стижем у град у коме је 276. године рођен римски император Константин Велики, у историји познат као први хришћански цар.

Ниш је град смештен на раскрсници путева источних и западних цивилизација, град бурне историјске прошлости у

кому живи око 260 хиљада Нишлија и Нишлијки. То је и паметан град, јер је универзитетски центар са 13 факултета. У Ниш се може слетети и из њега одлетети.

Ниш има Нишку Бању, а она топлу воду. Нишка тврђава је симбол града, смештена у самом центру на обали реке Нишаве. Грађена је од стране Римљана, Византијаца и Срба, рушена и обнављана више пута.

Медијана је једно од најзначајнијих археолошких налазишта у Србији из доба касне антике. На брду Чегар, на месту где се одвијала чувена битка из Првог српског устанка, подигнут је споменик у знак сећања на догађај, погинуле војнике и њиховог команданта Стевана Синђелића. Ђеле кула је јединствени споменик на свету – кула од људских лобања. Након битке на Чегру 1809. године турски заповедник града је наредио да се главе погинулих српских ратника одеру и да се коже испуњене памуком однесу султану у Цариград. А од лобања српских војника подигнута је кула у знак одмазде због великог броја погинулих турских војника.

Концентрациони логор из Другог светског рата представља један од малобројних наци-

стичких логора у Европи који и дан данас сведочи о страдању српског, ромског и јеврејског становништва током немачке окупације.

На Нишком брду Бубањ током Другог светског рата немачки војници су стрељали између десет и петнаест хиљада грађана. На стратишту је касније подигнут споменик у облику три стиснуте песнице, мушкарца, жене и детета које симболизују отпор.

У Нишу се одржавају и чувени музички и филмски фестивали,

Cvećara Nišljika
AUTOMAT ZA CVEĆE 00-24

„Нишвил“ и фестивал глумачких остварења. Нишлије се хвале и својим укусним специјалитетима који увек почињу са ракијом. А онда следе предјело, чорбице...

Ниш је и град споменика: Споменик ослободиоцима Ниша, споменик Надежди Петровић, Бранку Мильковићу, Војводи Петру Бојовићу али и Шабану Бајрамовићу. Споменик писцу Стевану Сремцу и његовом пријатељу из књиге „Ивкова слава“ Калчи, налази се на почетку Калчићевог сокачета.

Торник

Српски народни календар путује светом, али обилази и градове по Србији и куће добочинитеља. Овог новембра поново сам у Ужицу, у пријатељској туристичкој агенцији „Амиго“, са календаром и проспектима Чачка.

И одмах преко пута, до општине, хвалим се чачанском мапом пред директором Туристичке организације Регије Западне Србије Миројлавом Рађеном. Пита, ако нисам патентирао овакав облик сувенира градске мапе да и они нешто тако направе и у Ужицу. Кажу да је некада постојало ривалство између Чачана и Ужичана, што због спорта што због девојака.

Са рекламном кесом и одличним каталогом „Посетите Западну Србију“ идем преко трга без Тита. Кафић у коме сам некада седео када сам спавао у хотелу „Сивоња“ затворила испекција. У Градској кафани, препуној и младог и старог у радно време, уз кафу листам локалне новине.

Аутобусом одлазим на Златибор код овогодишњег новог добочинитеља, са унутрашње корице календара. Остављам Календре, мапе и неке проспекте чачанског краја. Добијам на поклон карту за жичару. Леп сунчан дан отворио је око језера све мале киоске са здравим златиборским плодовима, а и са сувенирима. Бели лабудови на језеру као да су залутали са оближњег градилишта, центар са бутицима и кафићима је полуправдан, а цене су као у европским скијалиштима. Одлазим до гондоле која је четири године прављена по француским инструкцијама. Општина Чајетина је уложила 13 милиона евра у овај капитални пројекат. „Голд гондола“ дуга је 9 километара.

Цена карте за одрасле је 1.000 дин а за децу 550 дин, све су са бар-кодовима које се постављају у читач на полазној станици.

Са својих 9 километара жице најдужа је једножичана гондола на свету. Дозвољена је вожња највише десет особа по кабини, до 800 килограма носивости. Возио сам се и жичаром у Банском, у Кејп Тауну и Рио де Жанерију, али све су оне биле кратке туристичке атракције. Изашавши из гужве збијених зграда и бетона, из кабине која вози до Торника пружа се поглед на оно што Златибор јесте. На пола пута налази се стајалиште где се може изаћи и после шетње око језера наставити вожња. Из гондоле језеро Рибница изгледа мирно, питомо, уживање за око.

После 25 минута вожње стиже се на Торник који је и овог новембарског дана осунчан. Гости се сликају, а рам им је лепота плаветнила и магла далеких планина. Срећем пар из Омана, питам их откуд они баш овде. Кажу да су дошли у Србију на свој медени месец! Чудим се откуд и зашто баш овде, али и они се чуде кад сам им рекао да сам недавно и ја био у Оману у њиховом главном граду Мускату. Кажу да би волели да виде снег.

Два дрвена кафића са терасама била су попуњена без обзира на цене – кафа 220 динара, цеђена поморанџа 380 дин.... Одмах поред гондоле је скијашка Плава стаза дуга 3 км која скијаше враћа шестоседежницом.

Последња вожња годолом је у 15 часова. Има света, али ми дозвољавају да се сам возим – летим златиборским висинама. Напуштам и Торник и Златибор, али на пијаци прво пробам па купујем пршуту као потврду где сам био. Идем правац у Ужице код старог добочинитеља календара.

Нешто пре мрака у центру Ужица у „Конаку“ – чварци, проја, пасуљ, подварак, а при крају и пита са јабукама. Сам сам савладао три парчета...

Сит и са жељом да се опет вратим са календаром, одлазим кући у Чачак.

УДРУЖЕЊЕ ПОТОМАКА РАТНИКА СРБИЈЕ - ЧАЧАК -

Удружење потомака ратника Србије Чачак на конкурску удружења град је подржао пројекат под називом:

"Знају ли ријалити звезде ко су Милунка Савић, Надежда Петровић и Војвода Степа Степановић."

Удружење потомака ратника Србије Чачак на конкурску удружења град је подржао пројекат под називом: Знају ли ријалити звезде ко су Милунка Савић, Надежда Петровић и Војвода Степа Степановић.

Овим путем позивамо и читаоце – вас, да својим порукама и коментарима будете у нашој сарадњи на пројекту до краја ове године.

План је да се путем часописа, на друштвеним мрежама и у телевизијским емисијама, путем анкета прикаже слика о нивоу свести младих о јунацима спрске прошлости.

Циљна група су средњошколци, студенти и млади незапослени.

Степен унапређења стања ком се надамо је, утицање на промену понашања младих у садашњим условима живота и рушење заблуда да је некада било лакше и лепше живети.

Текстове ћемо такође објавити у часопису Чворак вести, као и у књизи Српски народни календар за 2021. годину.

УНУЦИ РАСТУ, А ЈА СТАРИМ

Недеља је, а ја спремам кућу као што је то радила мајка уочи наше славе.

Долазе ми деце из Београда. Бојана вози џип (који ја не бих), а њени синови јој помажу да изнесе торбу са стварима. Толика торба, као да се исељава из Београда!

Сећам се да је Бојана једном давно, када сам њу и сина Радомира водио до Будимпеште да ме испрате на лет до Лондона, за два ноћења у хотелу понела и баде мантил.

Данас сам им лепо поставио недељни ручак – пуњену паприку, јер ускоро ће бити време за сарму као знак промене годишњег доба.

После ручка нема спавања. Идемо на Мораву.

Када сам био мали једва сам чекао да порастем да не морам да спавам поподне. А сећам се још неких мучних делова свог детињства, везаних за рибљи зејтин. Велика апотекарска флаша на тањиру са белом салветом и великим кашиком на полици у шпајзу чинила ми се као казна. Срећан сам био кад би мајка некада заборавила да ми принесе ону огромну смрдљиву кашику. Нисам је опомињао. Ко зна, можда захвалност за моју данашњу мудрост и бистрину у овим годинама дугујем рибљем уљу!

Идемо данас поред Мораве и питам их да ли се сећају када смо ту за неким столом доручковали. Јован трчи да леко испред нас. Набујала Морава се шепури... Мало је хладно. Долазимо до оног мог места за испијање кафе на Морави. Столице склоњене, седам на малу клупу. Прилази Димитрије да се сликамо, а Јован се мало даље пентра по неким затегнутим конопцима. Лишће попадало, Морава тера своје низбрдо. Птицама изгледа да је досадно и ако су заједно само гракћу и надлеђу ме. Унуци расту, а ја старим.

Слободан Чворовић

КУЋИЦА ЗА КЊИГЕ

Пре више од десетак година у руском парку први пут сам видео кућицу за књиге. Московски Соколник је велики зелени парк где слободно можете свирати кла-вира, возити се моторним возићем као ја, или на миру, на некој клупи, читати књигу узету из ормарића постављених на неколико места у том зеленилу.

Пре неколико година у новинама сам видео причу да су и у Београду у парку поставили књиге, али да су их везали ланцима да их неко случајно не украде, не знам да ли ланце или књиге.

И у Чачку постоји поред пешачког моста једна лепа бела кућица за књиге у којој сам обично недељом остављао примерке календара, али и неке књиге из лектире моје деце која сада неће бити за читање мојим унуцима.

Сваки пут се обрадујем када видим да нема много књига, а ни оних мојих, значи неко је узео да их чита. Овог пута сам стао у неверици: неко је развалио врата, Бог те пита што ли су му требала. Остављам понете књиге, не крстим се, али мало бесан прелазим преко Мораве и купујем новине.

На дечјем игралишту видим дечака који уместо да се игра испод трамболине, у хладу на телефону игра игрице.

Опет сам другујем на Морави, нико ми више и не треба; понекада сам и сам себи довољан. Чак и вишак.

У даљини видим како промиче моја комшиница. Недеља је, па није у амбуланти или болници. Тамо се најсигурније осећа, слуша од чега је ко болестан и тражи симптоме код себе. Данас је недеља, па шета.

Кроз моравски плићак уз Мораву се пробија млади кајакаш. Оде док сам сркао донету кафу.

Сликао сам га у повратку и опет је брзо веслао. Младост пуста.

Слободан Чворовић

**Osudite me,
nisam znala šta
radim, ovo je
katastrofa!**

Kulićka, која је избачена из „Zadruge“jer је стиклом разбила главу бившем децку, огласила се на Instagramu i istakla da joj je žao zbog skandala

Задруга српски је ријалити-шоу, аутора Жељка Митровића се приказује од 6. септембра 2017. године, са великим успехом, иако оцене и реакције критичара настављају да расту све негативније.

Случајеви насиља, вулгарности, па чак и претње смрћу – све то су били и јесу саставни делови ријалити програма у Србији, који се емитују на разним телевизијама пуних 14 година, а на појединим са националном фреквенцијом ове емисије су главне окоснице и пуштају се и до 12 сати дневно.

Српска инфлуенсерка Кристина Кика Ђукић, извршила је самоубиство, а јавност је о томе обавестила њена пријатељица, инфлуенсерка Лаура Тешановић. Кика Ђукић била је српска гејмерка, јутјуберка и инфлуенсерка чији „Ју Тјуб“ („You Tube“) канал „К1КА“ у октобру 2019. године броји око 639 хиљада претплатника. Рођена је 25. јула 2000. године у Београду.

БЕЛОГЛАВИ СУП И СЕДИ ЧВОРАК ПУТУЈУ ТУРСКИМ АВИОНОМ

Када се сретну пријатељи и поznаници обично се похвале, а лепо је када имају и чиме.

Пити турску кафу у турској авио-компанији у центру Београда је радост, јер се увек прича о следећем лету, а после лета се препричава како је било.

А било је...

Пре две године заборављен је један кофер на Куби. Да се Чворак не наљути – омогућено му је да провери борбену готовост авиона до Истанбула, а онда до Балија, летећи на три авионска седишта.

Да би потврдио утисак, после неколико месеци опет Истамбул: разгледање града, а онда ново путовање: Емирати, град Доха у Катару, повратак из Омана до Истамбула, па до Београда.

Али сада једна нова лепа прича са Махмутом, српским зетом који је заволео једну девојку из Тутина. Питам га да ли зна колико је ових децембарских дана хладно тамо у Санџаку.

Већ десетак година сам председник удружења „Моје гнездо“, па ми је једна нова прича баш пријала и радовала. Ту причу пренеле су све светске новине и америчке и јапанске ...ево и чачанске ће.

БЕОГРАД (Ројтерс) –Белоглави суп који се насукао у Турској на више од 2.000 километара од свог гнезда, одлетео кући у Србију – авионом. Добрила, млада женка белоглавог супа, део је заштићене

колоније од око 70 парова у клисури Увац у западној Србији. Она је пронађена повређена и исцрпљена на више од 2.200 км далеко, у близини турског града Дијарбакира, где су власти интервенисале да је врате у домовину. Вратила се у Београд назад комерцијалним

авионом Турске авио компаније, у специјалном сандуку и по доласку су је дочекали српски министар заштите животне средине Горан Триван и турски амбасадор Танџу Билгич.

„Срећан сам да је наша операција успела... Добрила ће се сада вратити у Увац и ако се врати у Турску биће нам драго да се бринемо о њој“, рекао је амбасадор новинарима.

Добрила („Добра“) ће проћи здравствене прегледе пре него што ће бити враћена у клисуру Уваца, где ће прво бити смештена у кавез да се прилагоди и научи како да се сама храни.

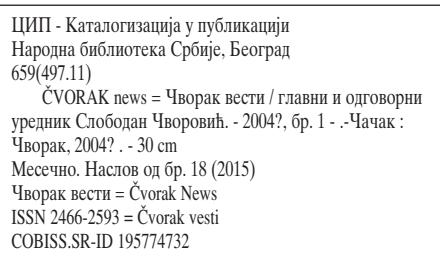
Белоглави супови се гнезде на стрмим литицама и хране се леше-

вима животиња. Младе птице често почињу да лутају док не достигну зрелост и изаберу колонију.

Могу да лете на велике удаљености, а птице обележене у Србији примећене су чак и у Израелу и близу Басре у Ираку, кажу орнитологи.

Лепа вест, лепа прича и непроцењива бесплатна реклама за турску авио компанију.

ИЗДАВАЧ, МАРКЕТИНГ, ДИСТРИБУЦИЈА: ДОО ЧВОРАК ЧАЧАК
Богдана Теофиловића 27 • Моб. 060 3 22 26 23
e-mail: cvorak032@yahoo.com
Директор -главни и одговорни уредник: Слободан Чворовић
Графичко обликовање: Миломир Поповић Прањо
Штампа: „CODEX PRINT“ Горњи Милановац